

Antagandehandling

Planprogram för

Östra gatan etapp 1 och Polishus

Odlarområdet
Eskilstuna Kommun

Konsekvensbeskrivning

Plannummer 2007-10433

ALLMÄNT

Process

I Plan- och bygglagen ställs krav på att en detaljplan som medför betydande påverkan på miljön, hälsan eller hushållningen med mark, vatten och andra resurser ska miljökonsekvensbeskrivas. En miljökonsekvensbeskrivning är en process och ett dokument (MKB) som grundligt undersöker och utvärderar de konsekvenser som detaljplanens genomförande kan innebära. För en sådan detaljplan ska även miljöbalkens regler om MKB tillämpas. En MKB behövs endast om detaljplanen medför betydande påverkan på miljön.

Programmet för Östra gatan etapp ett och Polishus antas inte medföra betydande påverkan på miljön, därför görs endast en enklare konsekvensbeskrivning i samband med planarbetet. Arbetet med att bedöma konsekvenserna följer arbetet med detaljplanen och utvecklas under planprocessens gång. Analysen ska finnas med i beslutsunderlaget när detaljplanen antas.

Läsanvisningar

Konsekvensbeskrivningen är indelad i två avsnitt, dels en miljöbedömning och dels en hälsobedömning. Innehållet i beskrivningarna ligger ganska nära varandra och kan ibland tendera att behandla samma frågor. Det som skiljer dem åt är att miljöbedömningen beskriver planförslagets inverkan på miljön medan hälsobedömningen beskriver planförslagets effekter på den enskilda människans hälsa.

Arbetsätt

Den projektgrupp som bildats för planarbetet svarar även för innehållet i denna konsekvensbeskrivning. I arbetsgruppen ingår representanter från stadsbyggnadsförvaltningen.

MILJÖBEDÖMNING

INLEDNING

Syfte	Avsikten med konsekvensbeskrivningen är att tydliggöra effekter och konsekvenser av en möjlig förändring, ge enskilda och organisationer ökade möjligheter att påverka beslut och åstadkomma en standardhöjning av beslutsunderlaget.
Alternativ	Miljökonsekvenserna analyseras utifrån ett nollalternativ och ett utvecklingsalternativ. Nollalternativet innebär en analys av nuvarande förhållanden, det vill säga att pågående markanvändning fortgår i samma omfattning som nu. Utvecklingsalternativet beskriver konsekvenserna av de föreslagna förändringarna som redovisas i planbeskrivningen och som åstadkoms genom bestämmelser på plankartan.
Användningssätt	<p>Nollalternativ</p> <p>Nuvarande planförhållanden fortsätter att gälla. Detta medför att gällande detaljplanen fortsätter strida mot gällande översiktplan. Då många förutsättningar har kommit till sedan detaljplanen gjordes.</p>
Landskapsbild	Landskapsbilden kommer troligtvis inte att ändras nämnvärt. Möjligt att ett antal byggnader att rivas då de är gamla. Landstinget planer på en utbyggnad av sin verksamhet kommer troligen till, oavsett ny plan.
Topografi och vegetation	Topografin och vegetationen i området kommer att fortsätta att förändras i den takt det gör i dag om inga andra intrång utförs.
Biologisk mångfald	<p>Skogsstyrelsen har pekat ut två nyckelbiotopsområden delvis finns inom programområdet. Det södra nyckelbiotopsområdet består av ett bergsbrantparti innehållande rikligt med block till storblock. Trädvegetation består till största delen av tall och med inslag av asp. Förekomst av stora äldre tallar, död ved och torrakor med riklig förekomst av tickor och annan vedsvamp samt trädhåligheter med bohål.</p> <p>Det norra nyckelbiotopsområdet består av rasbrant och hållmarkskog innehållande rikligt med block till storblock. Trädvegetation är till största delen tallskog med inslag av asp och gran. Förekomst av stora äldre tallar, och torrträd med rikliga förekomster av tickor och annan vedsvamp och mossfall.</p>
Kulturmiljö	Inom programområdet går den förkastningslinje som löper i öst-västlig riktning genom kommunen som skiljer de öppna åkerlandskapen i Kafjärden från skogsområdena söder ut. Längs denna förkastning finns ett flertal fornborgar. Det finns dock inga kända fornlämningar inom programområdet.
Säkerhet	Osäkerheten för skolbarnen att tas sig med cykel eller till fots genom programområdet upp till Odlarskolan och Djurgårdsskolan fortsätter.

Luffemissioner	Idag har området ingen genomfartstrafik. De luftemissioner som bildas bildas vid Sveavägen och Kungsvägen-Kungsladugårdsvägen.
Buller	<p>Dagens buller gentemot programområdet alstras på Sveavägen och Kungsladugårdsvägen samt på Svelandsbanan.</p> <p>I ett scenario då Östra gatan inte blir till så måste miljöarbetet fortgå på Carlavägen och Vasavägen. Vägverket har under de senaste åren genomfört bullersanering på ett stort antal fastigheter längs Vasavägen – Carlavägen. Åtgärderna har gällt ventilation, fasad och fönster.</p> <p>Vägverket har gjort beräkningar för de fastigheter som inte åtgärdas. I dessa beräkningar ligger de fastigheter som inte är åtgärdade över gränsvärdet för nybyggnation 55 d BA ekvivalent ljudnivå och nära gränsvärdet för ombyggnad 65 dBA ekvivalent ljudnivå.</p> <p>Bullernivåerna kan öka längs Carlavägen och Vasavägen med 1 till 2 dB(A) ekvivalent nivå vid ökat trafikflöde eller ökad hastighet.</p>
Dagvatten	Avrinningen sker på vägmark och tomtmark och samlas upp i dagvattenbrunnar.
Energiförsörjning	Energiförsörjningen i området förväntas vara den samma. Med en utbyggnad av Landstingets verksamheter och utbygganden i Odlarområdet så ökar energiåtgången.
Användningssätt	<p>Utvecklingsalternativ</p> <p>Utbyggnadsalternativet beskriver konsekvenserna av de föreslagna förändringarna som redovisas i planbeskrivningen och som regleras genom bestämmelser på plankartan. Det innebär att samtliga byggrätter utnyttjas maximalt och att alla hus i området bebos året om.</p>
Landskapsbild	Landskapsbilden kommer att påverkas i många avseenden dels i att byggnader kommer att rivras samt att en större gata dras fram genom området. Östra gatan kommer att påverka delar av bergsbranten inom programområdet med en genomskärning i sidan av berget. Den plats där Polisens byggnad uppförs blir en påtaglig förändring då huskroppen förväntas bli stor och dominera landskapet tillsammans med sjukhusbyggnaderna.
Topografi och vegetation	Sprängningsarbeten och intrång i värdefull natur och vegetation kommer att utföras både vid bygget av Östra gatan samt Polishuset. Därför är anpassning till platsen viktig. Viktigt är att träd som är värda att bevara och som går att bevara, skyddas från åverkan från byggmaskiner i byggskedet. Det är viktigt att den mark som blir förstörd i byggskedet återställs.
Biologisk mångfald	Påverkan på djurlivet utgörs främst av förlust av gamla träd och deras livsmiljö med död ved som sannolikt hyser eller kan hysa många arter av vedinsekter varav en del kan vara sällsynta. Fåglar som gynnas av insektstillgången, t.ex. hackspettar, påverkas också negativt. När området

bebyggs, försvinner eller påverkas 2 - 3 hektar av en sällsynt naturmiljö som är gynnsam för djurlivet. Buller och ökade luftföroreningar från den planerade Östra gatan kan påverka och störa känsliga organismer negativt inom området.

Närmast sydost om lasarettets huvudbyggnad försvinner en del av en blockrik bergsbrant med naturlig vegetation av gamla tallar, några medelålders ekar, lind och andra lövträd med tillhörande växtsamhälle av mossor, lavar och en del kärleväxter. (Inga rödlistade arter finns registrerade, men någon systematisk inventering har heller inte skett). De gamla träden tillsammans med förekomst av död ved (vilken är möjligt substrat för många arter av trädsvampar och vedinsekter) utgör ett naturvärde. C:a 30 procent av en nyckelbiotop försvinner (Skogsstyrelsen 1000668091).

I södra delen påverkas den nuvarande vegetationen bestående av delvis mycket gamla tallar och yngre eller medelålders ekar delvis bland stora block. Ett antal naturvärdesträd försvinner (uppskattningsvis mellan 30 – 70 procent). Antalet beror på hur byggnader utformas och placeras, samt på hur träden och deras livsmiljö kan skyddas under byggnadsfasen. Även här försvinner cirka 30 procent av en nyckelbiotop (Skogsstyrelsen 100668241).

Kulturmiljö

Programområdet omfattas inte av något intresse för kulturmiljön.

Säkerhet

Säkerheten för skolbarn ökas i och med anläggandet av en ny gång- och cykelväg längs Östra gatan. Östra gatan ger också möjlighet till ett kollektivtrafikläge. Det är viktigt att säkerställa gång- cykelövergångar över Östra gatan så de blir säkra samt att det lindrar känslan av barriäreffekt som kan uppstå på trafikerade gator. Viktigt är att gång- och cykelväg och gångvägar till parkeringsplatser och busshållplatser förses med god belysning. Extra körfält ska finnas för vänstersvägande fordon vid ut- och infart på Östra gatan detta för att Östra gatan ska hålla en god vägutförningstandard.

Luftemissioner

Med en ny trafiklänk så medför det störningar av olika slag så väl som buller och ökade luftemissioner. Miljön gällande trafik, buller och luftemissioner på Vasavägen-Caralvägen blir bättre i och med Östra gatans tillblivande.

Buller

I och med Östra gatan så kommer bullernivån att öka i området. Då det rör sig om en ny gata så skall riktvärden för ny infrastruktur tillämpas. En överslagsberäkning med 9600 fordon per dygn och 50 km/h innebär att man klarar utomhusriktvärdena för bostäder cirka 40 meter från vägen (55 dB(A) ekvivalentnivå vid fasad samt 70 dB(A) maximalnivå vid uteplats). Vid hårdgjord mark mellan väg och bostäder fördubblas avståndet.

Mer exakta bullervärden beräknas i respektive detaljplan, avstånden kan både öka och minska beroende på topografi och reflexer.

Då Östra gatan byggs så får samtliga bostäder längs Vasavägen en väsentligt minskad nivå av trafikbuller, dock förväntas en liten trafikökning på Sveavägen öster om Carlavägen men bullernivån förväntas vara marginell på denna sträcka. Detta då dagens tunga och höga fordon tvingas ta denna

sträcka på grund av begränsad frihöjd under järnvägen på Vasavägen.

Åtgärder bör sättas in vid de platser där omgivande verksamheter störs. Detta i form av ljudisolerade fönster samt bullerskärm vid vägen. Vid sjukhuset är det viktigt att riktvärdena för inomhusnivån för buller tillämpas.

Dagvatten

Ett lokalt omhändertagande av dagvatten bidrar till en minskad miljöbelastning på sjöar och vattendrag. Dagvatten, det vill säga avrinning från tak och mark ska därför fördröjas och renas så långt det är möjligt inom respektive fastighet. Med en ökad exploatering i området kommer flera hårdgjorda ytor att tillkomma. Detta ställer ytterligare krav på fastighetsägaren att ta hand om sitt dagvatten.

Förorenat dagvatten, exempelvis från trafikerade ytor, kan kräva rening i reningsmagasin eller dammar. Slutande naturmark kan bara användas i begränsad omfattning för infiltration på grund av erosionsrisker.

Östra gatan bör förses med uppsamlingsdiken eller dagvattenbrunnar. Runt tomten för Polishuset rekommenderas ett uppsamlingsdike för dagvatten från slänt och bergsslutningen. Uppsamlingsdiket bör vara fyllt med sand och grus försett med ett dräneringsrör. Byggnaderna bör ha ett utifrån lut så dagvattnet rinner från byggnadens fasad. Takytor rekommenderas med sedumtak som absorberar en del dagvatten. Vid behov av dammar ska dessa i första hand anläggas på naturmark inom planområdet.

Energiförsörjning

I och med tillkomsten av Polishuset och Landstingets utbyggnad av sina verksamheter så kommer energiförbrukningen att öka. Idag har Eskilstuna energi och miljö högspänningsledningar i området. Högspänningen måste transformeras om till lågspänning innan strömmen brukas. Utbyggt fjärrvärmenät finns till Mälarsjukhuset och till de fastigheter som ska rivas och beräknas räcka till den kommande byggationen. Kapaciteten ligger på 800 kW.

HÄLSOKONSEKVENSBEDÖMNING

Syfte

Syftet med att belysa hälsokonsekvenserna separerade från miljökonsekvens beskrivningen är att noggrannare kunna precisera de effekter som påverkar människors hälsa.

Ett nollalternativ och ett ombyggnadsalternativ redovisas inte separerat som i miljöbedömningen. Här belyses i stället punkt för punkt de förändringar för den enskilda människan som blir följden av det nya användningssättet.

Fysisk hälsa

Luftens kvalitet	Mer trafik från den planerade Östra gatan innebär ökade luftemmissioner. Vägrummen är inte lika slutna som i tät stadsmiljö. Därför anses utvärderingen vara ganska god.
Vattnets kvalitet	Allmänt vatten- och avlopp är nedgrävt sedan tidigare i området. Dagvattnet från trafikytor måste renas så det inte förorenar grundvattnet.
Markens kvalitet	<p>Programområdets mark består i huvudsak av morän och berg i dagen. I den västliga delen av planområdet utgörs marken av lera</p> <p>Programområdet ligger delvis inom ett högriskområde för markradon och nya byggnader ska därför utformas radonsäkert.</p>
Buller	<p>Buller kan påverka människans hälsa, prestationer och välbefinnande genom sömnstörningar, koncentrationssvårigheter, hjärt- kärlsjukdomar, högre blodtryck samt psykosociala, psykosomatiska problem som ger upphov till huvudvärk, trötthet, nedstämdhet och minskat socialt samspel.</p> <p>Inom programområdet finns det inte så många boende förutom i den norra delen där det finns fem villor. Det övriga området består av skol- och sjukvårdsinrättningar samt planerad kontorsverksamhet. Då gällande riktvärden för buller inte kan uppnås med dagens fönster, ventilation och fasad måste åtgärder utföras antingen vid bullerkällan i form av skärm eller vid den störande verksamheten eller bostaden i form av förstärkt fasad, tak, ljudisolerade fönster och ventilation.</p>
Förutsättningar för fysisk aktivitet	<p>Tillgänglighet kan försämrats till det föreslagna och befintliga sammanhängande närströvområdet i Odlarskogen. Östra gatan kan bli en barriäreffekt och på så sätt hindra tillgängligheten till Odlarskogen och det strövområde som finns där. Detta bör motverkas med gång- och cykelpassager över Östra gatan samt att en stig upp till Odlarskogen bör säkerställas utöver de gång- och cykelvägar som planeras in i området. I Odlarskogen finns och planeras en rad olika aktiviteter. Bland annat det elljusspår och handikappslinga som finns samt den planerade idrottsplats i Trumptorp. I framtiden kommer elljusspåret att förlängas och utgå från idrottsplatsen. Det finns även andra spår och stigar i området. Idrottsplatsen kommer att vara belägen på den gamla skjutbanan i Trumptorp cirka 300-400 meter sydöst om det planerade Polishuset och sjukhuset.</p>
Säkerhet	Säkerheten för skolbarn och deras väg till skolan ökas i och med anläggandet av en ny gång- och cykelväg längs Östra gatan. Det är då viktigt att ha säkra gång- cykelövergångar på Östra gatan. Då antalet dygnetruntsverksamheter ökar i området med Landstingets utbyggnad och Polisens etablering gör att det finns människor i området dygnet runt, detta kan medföra att säkerheten höjs i form av en social kontroll.

- Trygghet** **Psykisk hälsa**
Då området befolkas dygnet runt av verksamheter kan det innebära en ökad social trygghet.
- Trivsamt och vacker miljö** Om området omgestaltas varligt så kan en trivsamt miljö med Odlarskogen som ryggrad skapas. Intrång i natur och berg under byggskedet som inte har någon funktion efter byggtiden måste återställas.

- Integration** **Social hälsa**
Samutnyttjandet av lokaler mellan Polisen och Landstinget kan vara en början på integration mellan arbetsplatser genom att en mötesplats mellan människor skapas.

- Social gemenskap och samvaro** Området är ett stort verksamhetsområde med ett flertal stora arbetsplatser med närhet till ett större närströvsområde som erbjuder många olika sport- och friluftaktiviteter.

- Tillgänglighet** Området är lättillgängligt både till fots, cykel och bil. Det finns busshållplatser till sjukhusets entré samt att det kommer att finnas busshållplatser vid det planerade Polishuset på Östra gatan. Viktigt är att det finns bra och säkra övergångar över Sveavägen, Kungsvägen, och Östra gatan.

Upprättandet av konsekvensbeskrivningen har gjorts av Björn Sigsjö, fysisk planerare.

Eskilstuna 2008-05-23

Stadsbyggnadsförvaltningen

Arbetsgrupp

Arbetet med detaljplanen har bedrivits i projektform. Medverkande tjänstemän har varit:

Björn Sigsjö, Fysisk planerare	SBF/Planavdelningen
Ivan Andic, Trafikplanerare	SBF/Planavdelningen
Birgitta Johanson, Planarkitekt	SBF/Planavdelningen
Johan Forsberg, Kommunbiolog	SBF/Planavdelningen
Liselott Bende, Plantekniker	SBF/Planavdelningen
Anders Öbrink, Modellingenjör	SBF/Modellverkstan
Eivor Rudin, Landskapsarkitekt	SBF/Planavdelningen
Per Idesten, Fastighetschef	KLK/Mark- och fastighet
Svante Andersson, VA-planeringschef	EEM-VA
Peter Dädeby, Kollektivtrafikplanerare	SBF/ Trafikavdelningen
Elin Sandberg, Trafikplanerare	SBF/Trafikavdelningen
Ann Gustavsson, Projektledare	SBF/Trafikavdelningen
Ulrika Eriksson, Projekteringsledare	SBF/Projektavdelningen

Planavdelningen

Björn Sigsjö
Fysisk planerare

Ann Lindqvist
Tf. planchef